

" Waterkwaliteit en visbestand in de Zwalm anno 2022 "

1. Inleiding

De Zwalm (of Zwalmbeek) is een bijrivier van de Schelde en een van de belangrijkste waterlopen in de Vlaamse Ardennen in het zuiden van de provincie Oost-Vlaanderen.

Het Zwalmbekken ligt nagenoeg volledig in de provincie Oost-Vlaanderen, enkel in de buurt van Vloesberg bestrijkt het een klein stukje Henegouwen.

De Zwalm ontvangt water uit de gemeenten Vloesberg, Brakel, Zottegem, Horebeke, Oudenaarde en Zwalm.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2020. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van de Zwalm is zowel in 2015 als in 2020 "ontoereikend".

De totale biologische waterkwaliteit van de Zwalm is eveneens "ontoereikend" in 2020, net zoals dat in 2015 het geval was.

b) Toekomstperspectieven

In het ontwerp Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 wordt voor de Zwalm vooropgesteld dat een goede waterkwaliteit en ecologische toestand pas later zal behaald worden. Dit waterlichaam scoort voor fosfor "ontoereikend" en voor stikstof en geleidbaarheid "matig". Dit waterlichaam werd, na verwerking van het Openbaar Onderzoek, ingedeeld in klasse 4, waarbij de Goede Ecologische Toestand/potentieel gehaald wordt na 2033, maar met potentieel voor een sterke vooruitgang (mits uitvoering van de acties opgenomen in SGBP3 en SGBP4).

3. Afvissingen

a) De laatste bemonsteringen van de Zwalm door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) dateren van 2020.

Men beviste de Zwalm door middel van elektrovisserij op twee locaties. De locaties zijn gelegen te Zwalm aan de monding van de Boembeek en op een locatie gelegen op de gemeentegrens van Zwalm en Zottegem aan de oude molen.

Men ving over een afstand van 415 m in totaal 412 exemplaren verdeeld over 11 vissoorten en een totaalgewicht van 15 kg.

Bittervoorn en riviergrondel zijn de meest gevangen soorten, karper domineert qua gewicht.

De vangstwaarden (Bijlage 2) wijzen op ‘vrij goede vangsten’. De soortendiversiteit bedraagt slechts vijf op de locatie te Zwalm/Zottegem en tien op de locatie te Zwalm.

b) Bijlage 1 geeft een overzichtstabel van de totale vangsten. In Bijlage 2 zijn de vangstplaatsen weergegeven met de effectieve vangst per vissoort en per staalnameplaats.

c) De soortendiversiteit en vangstaantallen doorheen de jaren bleven ongeveer hetzelfde, alsook de dominantie van riviergrondel. Gunstig is dat het aandeel van driedoornige stekelbaars doorheen de jaren afnam ten gunste van andere soorten. In 2020 is het aandeel van de beschermde bittervoorn goed toegenomen en is nu zelfs één van de meest gevangen soorten geworden.

d) In 2017 ving men voor het eerst de exoot zwartbekgrondel op de Zwalmbeek en dit op een locatie aan de monding in de Schelde.

VERBEIREN Marc

Wolvertem , maart 2022

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Leefmilieu) Zuhair DEMIR :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2021-2022 , vraag nr. 405 van 24 januari 2022 } .

TABELLEN

zie : volgende bladzijde voor de bijlagen

Bijlage 1: Overzichtstabel van de totale visvangsten op de Zwalm in 2020 met per soort: de geviste aantallen (N), de aantalpercentages (N%), de geviste biomassa (G in g) en de gewichtspercentages (G%).

soort	N	N%	G	G%
driedoornige stekelbaars	32	7,77	44,8	0,30
baars	4	0,97	266,9	1,77
bittervoorn	152	36,89	289,3	1,92
blankvoorn	8	1,94	287,3	1,91
karper	3	0,73	9083	60,27
kolblei	2	0,49	95,7	0,63
kopvoorn	11	2,67	838,3	5,56
riviergrondel	188	45,63	2414,8	16,02
serpeling	10	2,43	300,2	1,99
snoek	1	0,24	1431	9,50
zeelt	1	0,24	19,7	0,13

Bijlage 2: Effectieve vangst per vissoort en per staalnameplaats op de Zwalm in 2020 uitgedrukt in CPUE (elektrisch in G/100 m en N/100 m met G = gewicht in g en N= aantal)

Zie : de volgende bladzijde

Bijlage 2: Effectieve vangst per vissoort en per staalnameplaats op de Zwalm in 2020 uitgedrukt in CPUE (elektrisch in G/100 m en N/100 m met G = gewicht in g en N= aantal)

Locatie		baars	bittervoorn	blankvoorn	driedoornige stekelbaars	karper	kolblei	kopvoorn	rivergrondel	serpeling	snoek	zeelt	Totaal
Zottegem aan de oude molen	G/100m		243,48		38,43				1148,87	84,96		17,13	1532,87
	N/100m		128,7		26,96				83,48	2,61		0,87	242,62
Zwalm, monding Boembek	G/100m	88,97	3,27	95,77	0,27	3027,67	31,90	279,43	364,53	67,50	477,1		4436,41
	N/100m	1,33	1,33	2,67	0,33	1,0	0,67	3,67	30,67	2,33	0,33		44,33

